

**ЗАХТЕВ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ
УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ ПРОЈЕКТА
ИЗГРАДЊЕ СКИ СТАЗЕ КАРАМАН ГРЕБЕН НА КАТ.
ПАРЦЕЛАМА БР. 90/1, 91, 2/19, 2/32 КО КОПАОНИК,
ОПШТИНА РАШКА, У ОКВИРУ АЛПСКОГ
СКИЈАЛИШТА ТЦ „КОПАОНИК“**

ПРИЛОГ 1.

Садржина захтева за одлучивање о потреби израде студије процене утицаја на животну средину

1. Подаци о носиоцу Пројекта

Назив: ЈП „Скијалишта Србије“

Седиште и адреса: Милутина Миланковића бр.9, 11070 Нови Београд

Шифра делатности: 9311 – Делатност спортских објеката

Матични број: 20183390

ПИБ: 104521515

Лице за контакт: Мирјана Шево

е-маил: mirjana.sevo@skijalistasrbije.rs

Број телефона: +381 11 311 79 01

2. Локација Пројекта

Осетљивост животне средине у датим географским областима које могу бити изложене штетном утицају пројекта, а нарочито у погледу:

а. постојећег коришћења земљишта;

ЈП "Скијалишта Србије" планира изградњу ски стазе „Караман гребен“ на кат. парцелама 90/1, 91, 2/19, 2/32 КО Копаоник, општина Рашка. Предметна локација је дефинисана Просторним планом подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16). Такође, за предметну ски стазу од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре исходована је информација о локацији бр. 350-02-01230/2019-14 од 06.08.2019. године. Према информацији о локацији предметне парцеле се налазе у оквиру Алпског скијалишта у подручју сектора 7 (запад). Информацију о локацији достављамо у прилогу.

Алпско скијалиште ТЦ „Копаоник“ конципирано је као јединствен, повезани систем жичара и ски-стаза, од Ђорђевића, Црне Главе и Криве Реке на северу, до Лисине и Белог Брда на југу, односно од Јошаничке Бање на западу, до Брзећа и Палежа на истоку, на територијама општина Рашка, Брус и Лепосавић. На скијалишту ТЦ „Копаоник“ саграђено је око 40 km алпских ски-стаза, 25 жичара и једна покретна трака. Укупна дужина жичара (у хоризонталној пројекцији) је 22.684 m, укупна висинска разлика жичара је 5.433 m, а њихов укупни капацитет је 36.779 особа/час, што би задовољавало око 18.000 једновремених скијаша, под условом да капацитет алпских ски-стаза може да прими најмање 9.000 једновремених скијаша.

Систем је састављен од десет сектора и то:

1. југ - кабинском жичаром од Белог Брда, преко југозападног дела Небеске столице до Панчићевог врха и жичарама од Белог Брда и југозападних падина Панчићевог врха до гребена Панчићев врх - Војетин (граница са АП КиМ). Преко гребена Панчићев врх - Војетин овај сектор се спаја са сектором 3, а на Панчићевом врху још са секторима 2, 4 и 7. Улази у скијалиште биће у Белом Брду (кабинска жичара и жичаре седежнице); капацитет скијалишта биће 3.051 једновремених скијаша - све планирано, од тога 454 у Националном парку у општини Рашка и 2.597 ван његових граница у општини Лепосавић.

2. југозапад - кабинском жичаром „Треска” и седежним жичарама од Чајетине према гребену Панчићевврх - Треска и из Лисине, Костовца и Сунчане долине према гребену Суво Рудиште - Крст, где се спаја са сектором 7. Преко Панчићевог врха, сектор се спаја са секторима 1. и 4. Улази у скијалиште биће у Лисини и Чајетини. Капацитет скијалишта биће 4.109 једновремених скијаша, 692 постојећа и 3.417 планираних, од тога 3.087 у Националном парку (692 постојећа и 2.396 планираних) и 932 ван његових граница (692 постојећа и 1.021 планиран), на територији општине Рашка.

3. југоисток - жичарама од Запланине и Јеловарника (низводно, ван природног резервата) према гребену Војетин - Панчићев врх, где се спаја са сектором 1. Преко Панчићевог врха, сектор се спаја са секторима 2., 4. и 7. Улази у скијалиште биће у Запланини; капацитет скијалишта биће 3.066 једновремених скијаша, све планирано, од тога 2.899 у Националном парку и 167 ван његових граница, на територији општине Брус.

4. исток, Дубока - жичарама од Дубоке према Панчићевом врху, где се спаја са секторима 3. и 1. и Караман гребену где се спаја са секторима 5. и 7. Улази у скијалиште биће у Дубокој. Капацитет скијалишта биће 1.655 једновремених скијаша, од тога 967 постојећих и 688 планираних, све у Националном парку на територији општине Брус.

5. исток, Бела река - кабинском жичаром Бела река и жичарама од Брзећа (наспрам „Јуниора” и од Галовића испред улаза у Национални парк), преко Струге, Леденица и Кнежевских бара до Караман гребена, где се спаја са секторима 4. и 7., а на Јарму и Четничком гробљу и са сектором 6. Улази у скијалиште биће у Белој реци (кабинска жичара), код „Јуниора” и у Галовићима (сва три у Брзећу) и на Јарму. Капацитет скијалишта биће 2.828 једновремених скијаша, 1.221 постојећих и 1.607 планираних, од тога 2.778 у Националном парку (1.189 постојећих и 1.589 планираних) и 50 ван његових граница (32 постојећа и 18 планираних), на територији општине Брус.

6. исток, Велика Гобелја - кабинском жичаром од Брзећа, преко Брегова (међустаница) до Сребрнца и жичарама из Сребрначке реке до Брегова и локалитета „фарма Сребрнац”, од Чистог брда, Рендаре, Сребрнца и Јарма према В. Гобелји, где се повезује са секторима 7. и 8. Сектор се на Четничком гробљу повезује са сектором 5., на Чистом брду и Рендари са сектором 9. и исходиштем жичаре јужно од Рендаре са сектором 10. Улази у скијалиште биће у Брзећу (кабинска жичара), на Сребрнцу и Рендари; капацитет скијалишта биће 6.412 једновремених скијаша, 1.367 постојећих и 5.045 планираних, од тога 5.984 у Националном парку (1.367 постојећих и 4.617 планираних) и 428 ван његових граница, на територији општине Брус.

7. запад - жичарама од „Сувог Рудишта” и „Јарма” према Панчићевом врху и Караман гребену, где се спаја са секторима 4. и 5., као и према Великој Гобелји где се спаја са секторима 6. и 8. Сектор се на гребену Суво рудиште - Крст повезује са сектором 2, а на Панчићевом врху и са секторима 1. и 4. Улази у скијалиште биће на „Сувом Рудишту”, „Мариној Води” и „Јарму”. Капацитет скијалишта биће 4.424 једновремена скијаша, од тога 3.231 постојећи и 1.193 планирана, све у Националном парку на територији општине Рашка.

8. северозапад - кабинском жичаром од Јошаничке Бање преко Кокоровца (међустаница) до Вучака и жичарама из Шутановачке реке према Вучаку и Мекој преседли, односно од Ђорђевића према Мекој преседли, Малој Гобелји и Великој Гобелји, где се спаја са секторима 6. и 7. Везном ски-стазом у Шаклманској реци сектор се повезује са сектором 9.; улази у скијалиште биће у Јошаничкој Бањи и на Кокоровцу (кабинска жичара) и у Ђорђевићима (жичаре седежнице). Капацитет скијалишта биће 4.646 једновремених скијаша, све планирано, од тога 3.251 у Националном парку и 1.395 ван његових граница, на територији општине Рашка.

9. север - жичарама из Шаклманске реке према Рендари и Трештеници, од Црне Главе, Доње планине и Криве Реке према Белим чукама и Трештеници и из Циганске реке до Мале Шиљаче и локалитета јужно од Рендаре. Сектор се на Рендари повезује са сектором 6., на Великој Шиљачи и Маринковцу са сектором 10., а везном ски-стазом у Шаклманској реци са сектором 8. Улази у скијалиште биће у Шаклману и Кривој Реци (Пршићи). Капацитет скијалишта биће 6.595 једновремених скијаша, све планирано, од тога 6.081 у Националном парку и 514 ван његових граница, на територији општина Рашка и Брус.

10. североисток - са терминала могуће електричне железнице из правца Бруса жичарама из Криве Реке и Мраморске реке према Палежу, као и из Мраморске реке према Маринковцу и Великој Шиљачи, где се спаја са сектором 9. Део сектора (северно од Палежа) предвиђен је ван граница Просторног плана (2.517 једновремених скијаша). Улази у скијалиште биће у Кривој реци (Јанковићи) и на Палежу. Капацитет скијалишта биће 3.248 једновремених скијаша, све планирано, од тога 91 у Националном парку и 3.157 ван његових граница.

Према Потврди Урбанистичког пројекта (УП 802-19) стазе Караман гребен бр. 350-01-01679/2019-11 од 02.10.2019. који је рађен на основу Просторног плана подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16), предметне катастарске парцеле се налазе на земљишту јавне намене - јавне шумске и зелене површине са сегментима јавног скијалишта, у оквиру ког нема постојећих грађевинских објеката.

Подаци о парцелама планиране стазе (површина, врста земљишта, облик својине, власништво/корисништво) приказани су у Табели бр. 1 која следи.

Табела бр. 1 – Подаци о парцелама у обухвату урбанистичког пројекта

Катастарска општина (КО Копаоник)		Подаци о парцели			
к.п.бр.	Површина (m ²)	Облик својине	Врста права	Обим удела	Врста земљишта
2/19	29583	Јавна (општина Рашка)	Својина	1/1	Остало грађевинско земљиште у државној својини
2/32	2943	Јавна (општина Рашка)	Својина	1/1	Остало грађевинско земљиште у државној својини
90/1	655418	Државна (ЈП Национални парк „Копаоник“)	Својина Право коришћења	1/1	Шумско земљиште
91	3433	Јавна (Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде)	Својина	1/1	Пољопривредно земљиште

Површина обухвата Урбанистичког пројекта износи 55.734 m², а површина ски-стазе износи 41.795 m². Граница обухвата Урбанистичког пројекта је дефинисана незнатно шире

од ивица ски-стаза и шкарпи и обухвата 5,57 ha, а сама сеча шумских површина обавиће се у оквиру планиране ски-стазе (што обухвата ски-стазу и припадајуће шкарпе и насипе), чији је укупни обухват 4,17 ha. Планирана ски стаза Караман гребен се пружа паралелно са постојећом ски стазом која се налази северно од обухвата Урбанистичког пројекта. Од почетне тачке ски стазе, из јединственог правца, ски стаза Караман гребен се рачва на два правца означена као Караман гребен део 1 и Караман гребен део 2.

Катастарско-топографски план са границом обухвата урбанистичког пројекта налази се у прилогу. Планирана намена површина достављена је у графичком прилогу (Извод из Просторног плана подручја посебне намене НП „Копаоник“ - Посебна намена простора - реферална карта бр.1.).

Локација нових ски стаза Караман-гребен 1 и Караман-гребен 2 налази се у сектору 7, који жичарама од Сувог рудишта и Јарма иде према Панчићевом врху и Караман гребену, где се спаја са секторима 4. и 5., као и према Великој Гобелји, где се спаја са секторима 6. и 8. Дужине предметних стаза су 682.99 m и 361.90 m. Ширина ски стаза дуж целе деонице је 40 m, а подужни нагиб ски стаза је променљив и прати пад терена колико је то могуће и то од 6,00 % до 21,42 %. Део 1 стазе Караман гребен почиње на надморској висини од 1845,13 mпv, а завршава се на 1743,62 mпv. Део 2 стазе Караман гребен почиње на надморској висини од 1822,83 mпv, а завршава се на 1769,44 mпv. Генерално, нивелета је прилагођена постојећој конфигурацији, при чему су земљани радови сведени на најмању могућу меру. Попречни нагиб ски стаза је 2-6 %. Попречни пад ски стаза је такође прилагођен условима локације, односно локално је пројектован на начин да се што више прилагоди постојећој конфигурацији у циљу смањења земљаних радова.

Предметна локација се директно ослања на катастарску парцелу бр. 92 К.О. Копаоник са које се обезбеђује приступ локацији (некатегорисани пут, општина Рашка), а приступ самој стази је могућ са постојеће жичаре „Караман гребен“.

Капацитет скијалишта у сектору 7 планиран је за 5340 једновремених скијаша, рачунато по минималном нормативу од 200 m² ски стазе по скијашу, све на простору Националног парка „Копаоник“.

Ситуациони план, нормални попречни профил и подужни профил стазе достављамо у прилогу.

б. релативног обима, квалитета и регенеративног капацитета природних ресурса у датом подручју;

Укупна површина Националног парка Копаоник је 11.969,04 ha и простире се на територији општине Рашка и на територији општине Брус. Управљач Националног парка је ЈП „Национални парк Копаоник“. На предметном подручју су успостављена три режима заштите. Првим, најстрожим режимом обухваћено је 1.477,79 ha (12,23 % укупне површине парка), другим 3.604,74 ha (29,84 %), а трећим 6.886,51 ha (57,93 %).

Предметно подручје на коме је планирана изградња ски стазе налази се у оквиру заштићеног подручја Национални парк Копаоник, у режиму заштите III као и у обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја Копаоник.

Копаоник припада шумадијско-вардарској зони геотектонске јединице унутрашњих Динарида. Са источне и западне стране ограничен је дубинским разломима. Карактерише га хетерогена геолошка грађа условљена интензивном геолошком активношћу. У геолошкој грађи Копаоника доминира „копаонички плутон“ састављен од варијетета магматских стена (посебно гранодиорита, кварцдиорита, кварцмонцонита и гранита), чијим су разарањем и обликовањем створени блокови и остеоњаци карактеристични за копаонички предео.

Рељеф Копаоника, као веначне планине, чине планински врхови, темна флувијалних површи и коса, у које су усечене речне долине и други облици флувио-денудационих процеса. Најдоминантнији савремени геоморфолошки процес на Копаонику је флувијални, везан за мрежу сталних и повремених водотока. Сложен геолошки састав условио је и сложене хидрогеолошке појаве, са разноврсним типовима издани и појавом термоминералних вода.

На простору Националног парка идентификован је већи број природних објеката и појава са обележјима која им дају карактер значајног геонаслеђа. Природни објекти као такви имају својства споменика природе, и то већи број геолошких, геоморфолошких и хидролошких споменика природе.

На Копаонику су присутни сви вегетацијски појасеви карактеристични за високе планине централног Балкана, бореално-континентални балкански и српско-бугарски тип зонарања вегетације на вертикалном профилу, који на овој планини показује изузетну правилност.

Национални парк Копаоник установљен је за IBA, IPA, PBA и EMERALD подручје, а планирано је и установљење резервата биосфере по програму UNESCO „Човек и биосфера” (MaB). IBA и EMERALD подручја представљају окосницу европске еколошке мреже NATURA 2000 кроз коју се врши примена кључних аката Европске уније у области заштите природе - Директива о стаништима (Council Directive 92/43/EEC of 21 May 1992 on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora) – на основу које се идентификују и штите тзв. Special Areas of Conservation (SACs) и Директива о птицама (Council Directive 79/409/EEC of 2 April 1979 on the conservation of wild birds) - на основу које се идентификују и штите тзв. Special Protection Areas (SPAs).

По категоризацији степена угрожености биљних врста Међународне асоцијације за заштиту природе (IUCN), врсте на Копаонику категорисане су на следећи начин:

- у категорији врста које су у опасности да ишчезну (3);
- у категорији рањивих врста које у блиској будућности могу бити угрожене (6);
- у категорији I неодређене и вероватно ишчезле врсте (3);
- у категорији I неодређене и ретке врсте (2);
- у категорији ретке врсте (60, од тога 14 ендема и две субендема).

До данас је на Копаонику констатовано 173 врста птица (претпоставља се да је тај број већи и да износи око 210). На Европској Црвеној листи заступљено је пет врста регистрованих у НП Копаоник, од којих се на Копаонику гнезди само још једна врста. На светској Црвеној листи (Word Red List, 1996.) налазе се три врсте, од којих су две по IUCN категоријама сврстане у рањиве врсте.

Изградња ски стазе је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима, тако да реализација и редовни рад предметног пројекта неће довести до пресецања путева миграције и угрожавања привремених и сталних станишта животињских врста.

На локацији на којој се планира изградња ски стазе предвиђено је уклањање постојећих стабала само на неопходним местима, ради уређења трасе за кретање скијаша.

Након извршених радова на сечи шумских површина планирано је обавезно подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације. Предлог компензацијских мера даје Завод за заштиту природе, а сагласност на исти у форми решења даје Министарство заштите животне средине на основу чл. 12. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10 и 14/16) и Правилника о компензацијским мерама („Службени гласник РС“, бр. 20/10).

На подручју изградње ски стазе на локацији „Караман гребен“ у ски центру „Копаоник“ налазе се бујични потоци са Пајиног врела саставнице Мурске реке, који према члану 6. Закона о водама („Сл. Лист Републике Србије“ бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016 и 95/2018) и Одлуци о утврђивању пописа вода I реда, члан 43. став 1 Закона о Влади („Сл. Лист Републике Србије“ бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07 и 65/08) спадају у водотоке II реда. На поменуте водотоке изградња или редован рад ски стазе неће имати утицаја, имајући у виду да се неће генерисати отпадне технолошке воде.

ц. апсорпционог капацитета природне средине, уз обраћање посебне пажње на мочваре, приобалне зоне, планинске и шумске области, посебно заштићена подручја природна и културна добра и густо насељене области:

Предметно подручје на коме се планира изградња ски стазе се налази на подручју Националног парка „Копаоник“, у режиму заштите III степена. Предметно подручје налази се у обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја „Копаоник“. Увидом у централни регистар заштићених природних добара, документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе које достављамо у прилогу.

На основу сагласности ЈП „Национални парк Копаоник“ бр. 2187/19 од 16.08.2019. за изградњу планиране ски стазе Караман гребен, чије извођење радова изискује сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре и поштовање услова Завода за заштиту природе Србије, како би се уклањање вегетације свело на најмању могућу меру, утврђено је да су издати услови заштите природе у потпуности инкорпорирани у садржај Пројекта. Сагласност ЈП „Национални парк Копаоник“, као и мишљење Завода за заштиту природе Србије о испуњености услова заштите природе, достављамо у прилогу.

Увидом у документацију надлежног Завода за заштиту споменика културе Краљево, на катастарским парцелама које улазе у обухват Урбанистичког пројекта није утврђено постојање непокретних културних добара нити евидентираних добара која уживају заштиту на основу Закона о културним добрима („Службени гласник РС“ бр. 71/94, 52/2011-др. закона, 99/2011-др. закон). Условe Завода за заштиту споменика културе Краљево достављамо у прилогу.

С обзиром на претходно наведено тј. да је изградња ски стазе „Караман гребен“ предвиђена у склопу заштићеног природног добра - Национални парк Копаоник, потребно је одредити и поштовати мере за заштиту животне средине.

3. Карактеристике Пројекта:

а. величина и капацитет Пројекта

Изградња нових стаза Караман гребен 1 и Караман гребен 2 планира се у оквиру површина одређених за јавно земљиште – јавне шумске и зелене површине са сегментима јавног скијалишта. Предметна ски стаза су укупне дужине 1044.89 m, а ширина ски стазе дуж целе деонице је 40 m. Део 1 ски стазе Караман-гребен 1 је дужине 682.99 m, а део 2 ски стазе Караман-гребен 2 дужине 361.90 m.

За изградњу ски стазе не одређује се грађевинско земљиште. Може се извршити препарцелација делова катастарских парцела КП 2/19, 2/32, 90/1 и 91 КО Копаоник и формирати површина јавне намене - ски стаза. Граница обухвата УП-а уједно би представљала новоуспостављене међне линије којима се дефинишу делови постојећих катастарских парцела од којих се може формирати нова површина јавне намене. На овај начин би се од четири новоформирана дела постојећих катастарских парцела, препарцелацијом формирала нова површина јавне намене, П1, у поступку који је прописан одредбама Закона о планирању и изградњи („Сл.гласник РС“ бр. 72/2009, 81/2009 – испр.,

64/2010 – одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – Одлука УС, 50/2013 - одлука УС, 98/2013 - одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019 и 37/2019 – др.закони). Предлог парцелације за формирање парцеле јавне намене налази се у прилогу.

У Табели бр. 2 која следи дат је преглед површина постојећих катастарских парцела, површина делова катастарских парцела КП 2/19, 2/32, 90/1 и 91 КО Копаоник од којих се формира површина јавне намене – ски стаза Караман гробен.

Табела бр 2. Преглед површина постојећих и новоформираних парцела

Број постојеће катастарске парцеле	Површина постојећих катастарских парцела (m ²)	Делови постојећих катастарских парцела од којих се формира површина јавне намене	Површина делова катастарских парцела од којих се формира површина јавне намене (m ²)	Ознака новоформиране површине јавне намене	Површина новоформиране површине јавне намене (m ²)
2/19	29583	део 2/19	10242	П1	55734
2/32	2943	део 2/32	1766		
90/1	655418	део 90/1	41008		
91	3433	део 91	2718		

Уздужни профили

Нивелитета новопроектване ски стазе је прилагођена постојећој конфигурацији терена, при чему су земљани радови сведени на најмању могућу меру. Подужни нагиб ски стаза је променљив и прати пад терена колико је то могуће и то од 6,00 % до 21,42 %, што ову стазу по Правилнику о минималним техничким условима за уређење, обележавање и одржавање скијалишта ("Службени гласник РС", бр. 46/2011) сврстава у категорију лаких стаза.

Попречни профили

Попречни нагиб ски стазе је 2-6 %. Попречни пад ски стазе је такође прилагођен условима локације, односно локално је пројектован на начин да се што више прилагоди постојећој конфигурацији у циљу смањења земљаних радова.

Одводњавање

За одводњавање прибрежних вода предвиђени су канали ширине 1.0 m у дну, дубине 1.0 m, са бочним нагибима 1:1. Приликом извођења ових канала, а због великих подужних нагиба, дно канала треба да се избетонира заједно са ломљеном калдрмом, ради успорења отицања воде.

б. могуће кумулирање са ефектима других, постојећих и будућих пројеката:

На предметној локацији неће долазити до кумулирања са ефектима других, постојећих и будућих пројеката.

в. коришћење природних ресурса и енергије;

За време изградње ски-стазе користиће се електрична енергија за редован рад градилишта, као и дизел гориво за потребе рада грађевинских машина. Током редовног рада у зимској сезони користиће се дизел гориво за рад табача снега, док се вода и електрична енергија, неће користити.

г. стварање отпада и његове врсте

У току извођења радова на изградњи ски стазе као и током редовне експлоатације исте, настајаће одређене врсте отпада, који ће се контролисано сакупљати и уклањати.

За одвожење грађевинског отпада у току изградње ски стазе, како се исти не би нагомилавао, биће ангажован Извођач радова. Након извршеног испитивања од стране акредитоване лабораторије отпад ће се предавати на даљи третман оператеру који за то поседује адекватну дозволу издату од стране надлежног органа. Приликом предаје отпада попуњаваће се одговарајући Документ о кретању отпада. За прикупљање чврстог комуналног отпада који се јавља у процесу градње и боравка радника у зони градилишта биће обезбеђене посуде за сакупљање.

Током редовног рада ски стазе генерисаће се комунални отпад, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и за исти се предвиђа разврставање, примарна селекција за: ПЕТ амбалажу, лименке, папир и комунални отпад, и исти ће се складиштити у за то намењеним контејнерима и судовима, до њихове предаје овлашћеном оператеру на даљи третман.

д. загађивање и изазивање неугодности;

У току изградње ски стазе може доћи до загађивања тла, површинских и подземних вода услед истицања нафте, бензина, разних уља и мазива из грађевинских машина, уколико нису предвиђене адекватне превентивне мере заштите.

Такође, у току изградње ски стазе може доћи до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова.

Ангажовањем грађевинских машина долази до различитог интензитета емисије издувних гасова, у зависности од врсте и количине присутне механизације, квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. У издувним гасовима, као загађујуће материје присутни су продукти сагоревања дизел горива, тзв. димни гасови и гасовите штетне материје. Примена машина (багера, утоваривача, ровокопача, ваљкова, различитих врста камиона и сл.), које за рад користе дизел гориво, доводи до загађивања доњих слојева атмосфере издувним гасовима. Један од главних полутаната који се јавља током извођења грађевинских радова је прашина. Прашина је, у највећој мери, неорганског порекла (песак, цемент, креч итд.), али је присутна и прашина органског порекла (дрво, земља, смола).

Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. Грађевинске машине и камиони који ће бити ангажовани при изградњи представљају извор буке која достиже од 80 dB(A) до 90 dB(A), зависно од типа машине, степена оптерећења, техничке исправности и начина руковања. Овакав ниво буке неповољно делује на окружење, мада су сви објекти на довољној удаљености, а трајање буке ће бити временски ограничено. Грађевински радови могу такође бити узрок ерозијских процеса услед сече и уклањања шуме на местима где постоје већи нагиби терена. Ниво буке неће прелазити граничне вредности прописане Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи („Сл. гласник РС”, бр. 75/10) за Зону 2 (Туристичка подручја, кампови и школске зоне, дозвољени ниво буке 50 dB (A) за дан и вече и 45 dB (A) за ноћ).

Грађевински радови могу такође бити узрок ерозијских процеса услед непланске сече и уклањања шуме у заштитном коридору ски стазе, посебно на местима где постоје већи нагиби терена. Након извршених радова на сечи шумских површина планирано је обавезно

подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације, као и заснивање сејаних травњака, чиме ће се спречити појава ерозије.

При редовном раду ски стазе тј. за време и након скијашке сезоне вршиће се уређење ски стазе што подразумева рад машина. Услед рада поменутих машина, емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, које су локалног карактера и могу се занемарити.

Предвиђено је да се током скијашке сезоне за потребе одржавања ски-стаза користи моторно возило – табач снега. Принцип рада табача снега се огледа у планирању снега предњим ножем машине и утабавањем снега гусеницама возила, а потом и финим планирањем и финиширањем прикључком фрезом на задњој страни табача. Припрема нагиба стазе табачима подразумева збијање снега (крстали снега се деформишу и компримују). Дневне осцилације температуре и стога процеси одмрзавања и смрзавања на површини снега заједно са припремом нагиба имају за последицу формирање леда јер се слободне честице воде утисну у поре хладнијих слојева снега. Ледени слој плус густа структура снега смањују топлотну заштиту, што може довести до замрзавања вегетације и тла. Поред тога, формирање леда инхибира довод кисеоника у земљиште, што може нанети штету фином корењу биљака, и последично повећава ризик од ерозије. Припрема нагиба је најкритичнија на конвексним падинама или када је снежни покривач врло танак зато што је вегетација у опасности да буде одсечена или да буде уништена. Механички утицај точкова механизације погодује генерисању ерозије. Правилном применом предвиђених мера за заштиту животне средине овај утицај биће сведен на минимум.

До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске активности. Међутим, како је људска активност везана за скијашку сезону, када ће се повећати концентрација људи на подручју планираног пројекта, то је наведени утицај повремен и јавља се у зимском периоду године.

Током редовног рад ски стазе не може доћи до значајнијих квалитативних и квантитативних промена у погледу квалитета вода и земљишта.

На предметној локацији у току редовног рада предметног постројења неће долазити до појаве емисија топлоте и мириса.

У току рада предметног постројења није предвиђено коришћење било каквих уређаја који производе или емитују јонизујуће или нејонизујуће зрачење.

ђ. ризик настанка удеса, посебно у погледу супстанци које се користе или техника које се примењују, у складу са прописима

С обзиром да се ради о објекту који се користи за спортске активности-скијање као и то да се приликом редовног рада истог неће користити опасне материје може се рећи да нема ризика за настанак удеса у погледу супстанци које се користе.

Имајући у виду врсту активности које ће се обављати, може се закључити да је могућа удесна ситуација просипање и процурење нафтних деривата (уље, дизел) или других хемикалија из ангажоване механизације која се користи приликом изградње и одржавања ски стазе. У случају удесне ситуације процурења уља или дизел горива, потребно је спровести мере спречавања даљег ширења расутог флуида и на тај начин ограничити последице удеса. Запослени који реагују на удес морају водити рачуна о томе да не дође до накнадног запаљења горива и настанка пожара.

До појаве ерозије на локацији планиране ски-стазе може доћи: услед непланске сече шуме, затим, уколико се правилно не изврши затрављивање и не изведу попречни земљани канали, и као последица нередовног мониторинга, односно праћења стања земљишта, затрављености, појаве ерозије и сл. Имајући у виду могућност појаве ерозије, израђен је

Пројекат противерозионог уређења ски-стазе, према коме ће спречавање ерозије бити омогућено затрављивањем. Иначе, противерозиони значај травнатог покривача није ограничен на заштиту земљишта од плувијалне и површинске ерозије, већ затрављивањем косина различитих нагиба, травњак делује превентивно, смањујући опасност од развоја јаружасте ерозије. С обзиром на различиту отпорност биљних врста према процесима деградације земљишта, биће одабрана смеша трава које су најотпорније према наведеним појавама. Имајући у виду да се ради о новом формирању травњака на вештачки нанетом хумусу, биће испоштоване све агротехничке мере како би се у што бржем року формирао травни покривач.

У случају удесне ситуације пожара, може доћи до угрожавања околног растиња и преношења последица и ван граница предметне локације. У случају пожара долази до емисије продуката непотпуног сагоревања (чађ, СО, СО₂ и сл. у зависности од врсте материје која је захваћена пожаром). Ослобађање ових продуката је кратотрајно, те се не очекује значајан утицај на стање животне средине.

Наведене штетне материје могу деловати штетно на флору и фауну. Токсично деловање на биљке везано је за разградњу хлорофила, док таложење чађи на лисним површинама може ометати процес фотосинтезе.

Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, Одељење за ванредне ситуације у Краљеву, је инвеститору ЈП „Скијалишта Србије“ за предметну локацију издало Услове број УП 1627 од 14.08.2019. У поменутим условима прописане су потребне мере заштите од пожара (Услове достављамо у прилогу)

4. Карактеристике могућег утицаја

Могући значајни утицаји пројекта, а нарочито:

а. обим утицаја (географско подручје и бројност становништва изложеног ризику);

Имајући у виду карактеристике локације, капацитет и величину пројекта, карактеристике рада пројекта, поштовање норми и стандарда за предметну делатност у анализираној зони и на предметној локацији као и то да ће се објекат користити искључиво у функцији спорта-скијања утицај у току редовног рада пројекта ће бити занемарљив.

б. природа прекограничног утицаја:

Редован рад предметног постројења неће имати прекограничног утицаја.

в. величина и сложеност утицаја

Утицај на флору током изградње трасе ски стаза огледа се у трајном и привременом губитку површина са биљним заједницама. Утицај фрагментације је процењен као низак, јер је шума у коридору већ увелико фрагментисана, тако да ће остајати само мали или средњи фрагменти/чистине. По завршетку земљаних радова обавиће се хумизирање и обезбедити формирање травног покривача. Утицаји на фауну ће углавном бити изазвани људским активностима, као и фрагментацијом станишта. Опште узевши, утицај дуж планираног коридора ски-стаза биће мали и ограничене величине. Да би се смањио утицај на заштићене врсте, експерти ће прегледати трасе пре изградње, и ако има заштићених врста у периоду размножавања, птица или других животиња, изградња ће бити одложена до завршетка тог периода. Може се очекивати да птице и друге животиње привремено напусте област док траје изградња и да се врате кад узнемиравање престане.

г. вероватноћа утицаја:

Вероватноћа утицаја је мала.

д. трајање, учесталост и вероватноћа понављања утицаја:

Утицај предметног пројекта на животну средину може се јавити само приликом изградње ски стазе, док је утицај приликом редовног рада занемарљив.

5. Приказ главних алтернатива које је носилац пројекта размотрио и најважнијих разлога за одлучивање, водећи при том рачуна о утицају на животну средину:

Према Просторном плану подручја посебне намене Националног парка Копаоник, предметна локација се налази на земљишту јавне намене, те инвеститор није разматрао остале алтернативе.

Одабрани елементи ски-стазе, подужни и попречни нагиб планирани су у складу са постојећом морфологијом терена како би се обим радова свео на минимум.

Носилац пројекта је планирао набавку и засејавање травно-легуминозне смеше, прилагођене високопланинским условима и постављање травног тепиха бусена. Биотехнички радови регенерације еродираних површина ски стаза побусењавањем, нарочито на високим нагибима, омогућавају краћи период регенерације од успостављања биотехничких радова стабилизације травним покривачем.

6. Опис чинилаца животне средине за које постоји могућност да буду знатно изложени ризику услед реализације пројекта укључујући:

а. становништво: С обзиром на то да се предметна локација на којој је планиран предметни пројекат, налази на простору мале густине насељености, а имајући у виду карактеристике ски-стазе, може се закључити да се током редовног рада исте, неће јављати ризик по становништво.

б. фауна: Изградња ски стазе је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима.

в. флора: На локацији на којој се планира изградња ски стазе предвиђено је уклањање постојећих стабала и то само на неопходним местима, ради уређења трасе за кретање скијаша.

г. земљиште: Нема. У току градње може доћи до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова. Уколико дође до испуштања уља и горива на тло неопходно је одмах извршити санацију, посипањем места изливања сорбентом (нпр. зеолит и сл.).

За заштиту стаза од ерозије предвиђени су попречни дренажни канали на сваких 30 m који прате попречни нагиб стазе, Детаљ попречног канала ски стазе Караман гребен достављамо у прилогу.

д. вода: Имајући у виду да се на локацији неће генерисати санитарно-фекалне, а ни потенцијално зауљене атмосферске воде, може се закључити да приликом редовног рада ски-стаза неће доћи до загађења подземних вода и земљишта.

ђ. ваздух: нема. У току редовног рада објекта једини извор загађења ваздуха на предметном подручју могу представљати издувни гасови из табача снега, који се користе за уређење ски стазе и шпуре ски лифта. Емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера и могу се занемарити.

е. климатски чиниоци: Клима подручја у коме се планира изградња ски-стаза припада умерено-континенталном типу, са утицајем планинске климе. Редовним радом ски-стаза, неће долазити до промена основних климатских чиниоца.

ж. грађевине: нема утицаја.

з. непокретна културна добра и археолошка налазишта: За предметно подручје нису примењене археолошке методологије, неопходне за утврђивање мера техничке заштите археолошких локалитета и валоризацију других добара која уживају претходну заштиту према Закону о културним добрима („Сл. Гласник РС“, бр. 71/94, 99/2011), те, уколико се накнадно открију археолошки локалитети, исти се не смеју уништавати и на њима вршити неовлашћена прекопавања, ископавања и дубока преоравања, а према њима поступаће се у свему према одредбама претходно поменутог Закона. Ако се у току грађевинских радова наиђе на археолошки локалитет, радови ће одмах бити прекинути биће обавештен надлежни завод за заштиту споменика, а уколико се наиђе на природно добро које је геолошко палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, радови ће такође одмах бити прекинути биће обавештено надлежно Министарство заштите животне средине.

и. пејзаж: Изградњом ски стазе доћи ће до промене пејзажа, с тим што ће пројекат бити изведен на такав начин да минимално или уопште не наруши окружење и животну средину.

7. Опис могућих значајних утицаја пројекта на животну средину (непосредних и посредних, секундарних, кумулативних, краткорочних, средњорочних и дугорочних, сталних, привремених, позитивних и негативних) до којих може доћи услед:

а. постојања пројекта: Ски стаза је специфичан објекат који по изградњи, односно у редовном раду, има врло мале утицаје на животну средину, јер не емитује опасне материје у ваздух, воду и тло, док су ти утицаји у току изградње знатнији.

б. коришћења природних ресурса: Током изградње ски стазе доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, а као мера примениће се компензацијско пошумљавање. Према Закону о заштити природе, заштита станишта врши се спровођењем мера и активности на заштити и очувању природе, одрживом коришћењу природних ресурса и заштићених природних добара и очувањем еколошки значајних подручја (члан 16), а очување биолошке разноврсности шумских екосистема обавља се ради јачања опште корисних функција шума (члан 18). У складу са Уредбом о еколошкој мрежи (члан 3, став 1, тачка 7), одређени типови станишта од посебног значаја за очување идентификовани Правилником о типовима станишта су еколошки значајна подручја еколошке мреже Републике Србије. У Закону о заштити природе (члан 12) је дефинисано да је правно лице, предузетник и физичко лице, односно носилац пројекта, дужно да спроведе компензацијске мере у заштићеном подручју или подручју еколошке мреже у циљу ублажавања штетних последица које могу настати или су настале реализацијом планова, основа, програма, пројеката, радова и активности.

в. емисија загађујућих материја, стварања неугодности и уклањања отпада: Приликом изградње ски стазе једини извор загађења ваздуха представљају емисије гасова приликом табања снега. Емисије гасова ће се јављати као последица непотпуног сагоревања горива, локалног су карактера. Повећани ниво буке може се очекивати током изградње ски стазе услед рада грађевинских машина, док током редовног ски стазе до повећања нивоа буке може доћи услед повећане људске активности. У току изградње предметног објекта настајаће грађевински отпад, док ће се у току редовног рада ски стазе

генерисати комунални отпад, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и одлагаће се у контејнере надлежног КП.

8. Опис мера предвиђених у циљу спречавања, смањења или отклањања сваког значајног штетног утицаја на животну средину:

- Испоштовати основне критеријуме за изградњу ски стазе: морфологију терена, геолошке и педолошке карактеристике, нагибе падина и сл;
- Пројектном документацијом разрадити услове изградње како не би дошло до затрпавања и зацевљивања водотокова;
- Активности на изградњи планирати да буду изван репродуктивног циклуса дивљих врста, односно пре 01.априла и после 01.августа;
- Придржавати се основних критеријума за планирање, уређење, обележавање и коришћење ски-стаза, као и безбедност на скијалишту, сходно Закону којим се регулишу јавна скијалишта;
- Предвидети прибављање сагласности ЈП „Национални парк Копаник“ за извођење радова који изискују сечу одраслих, вредних примерака дендрофлоре, како би се уклањање вегетације свело на најмању могућу меру;
- Планирати подизање шумских засада, као компензацију уклоњење вегетације уз исходовану сагласност надлежног министарства на основу члана 12. Закона о заштити природе и Правилника којим се регулишу компензационе мере;
- Пројектном документацијом просторно ограничити манипулативне површине, како би се у што већој мери очувао појас ивичних стабала и избегло оштећење њиховог кореновог система;
- Дефинисати и обезбедити привремене локације за складиштење потребног материјала и опреме, као и за складиштење отпадног материјала и његову евакуацију од стране надлежне комуналне службе. Није дозвољено одлагање отпада на заштићеном подручју;
- Обавезна је санација или рекултивација свих деградираних површина;;
- Планирати присуство стручних лица, односно управљања заштићеног подручја, ЈП „Национални парк Копаник“ током вршења радова на изградњи;
- Уколико се током радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералошко-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, извођач радова је дужан да у року од осам дана обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно преузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;
- У току изградње ски-стазе обезбедити да сви шумски, противпожарни путеви буду проходни. Ски-стаза, као уређена јавна зелена површина, није предмет примене мера заштите од пожара, тј. она представља меру смањења могућности преноса пожара.
- С обзиром на то да тачна позиција кабловских (подземних) средњенапонских водова није позната, грађевинске радове у непосредној близини електроенергетских објеката вршити ручно, без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите. У случају оштећења кабловских водова, потребно је исте санирати према техничком решењу надлежних из „ЕПС

Дистрибуција“ д.о.о. Београд, огранак Електродистрибуција Краљево, погон Рашка, а о трошку инвеститора.

- У случају потребе за измештањем електроенергетских објеката морају се обезбедити алтернативне трасе и инфраструктурни коридори уз сагласност „ЕПС Дистрибуција“ д.о.о. Београд, огранак Електродистрибуција Краљево, погон Рашка. Трошкове постављања електроенергетског објекта на другу локацију, као и трошкове градње, у складу са чланом 217. Закона о енергетици („Службени гласник РС“, бр.135/14) сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање.
- Планираним радовима на изградњи ски стазе Караман гребен, не сме доћи до угрожавања механичке стабилности и техничких карактеристика постојећих телекомуникационих објеката и каблова, нити до угрожавања нормалног функционисања телекомуникационог саобраћаја, и мора увек бити обезбеђен адекватан приступ постојећим објектима и кабловима ради њиховог редовног одржавања и евентуалних интервенција.
- Пре почетка извођења радова на изградњи објекта, потребно је у сарадњи са надлежном службом "Телеком Србија" (ИЈ Краљево - надзорништво Рашка) извршити идентификацију и обележавање трасе постојећих подземних ТК каблова у зони планираних радова (помоћу инструмената трагача каблова и по потреби потребним ископима на траси), како би се утврдио њихов тачан положај, дубина и евентуално одступања од трасе дефинисане издатим условима.
- Грађевинске радове у непосредној близини постојећих ТК објеката и каблова, просторна зона инфраструктуре Телекома, вршити искључиво ручним путем, без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите (обезбеђење од слегања, пробни ископи и сл.)
- Травњаци се морају пажљиво искоришћавати да се не оштете младе усејане траве и лептирњаче.
- Засноване травне површине заливати (по потреби), косити (по потреби), ђубрити, подсејавати, малчирати и фиксирати, најмање 2 вегетациона периода после заснивања. Током периода примене мера неге (најмање 2 вегетациона периода), површине се не могу користити за скијашке активности (скијање, пролазак табача снега), нити за летње туристичке активности.

ПРИЛОГ 2.

Упитник уз захтев за одлучивање о потреби израде студије процене утицаја КРАТАК ОПИС ПРОЈЕКТА

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
1	2	3	4
1.	Да ли извођење, рад или престанак рада подразумевају активности које ће проузроковати физичке промене на локацији (топографије, коришћења земљишта, измену водних тела)?	ДА На локацији на којој је планирана изградња ски стазе предвиђено је уклањање појединих стабала ради уређења трасе за кретање скијаша.	НЕ
2.	Да ли извођење или рад пројекта подразумева коришћење природних ресурса као што су земљиште, воде, материјали или енергија, посебно ресурса који нису обновљиви или који се тешко обезбеђују?	ДА Предвиђено је уклањање постојећих стабала.	НЕ Као мера примениће се компензацијско пошумљавање.
3.	Да ли пројекат подразумева коришћење, складиштење, транспорт, руковање или производњу материја или материјала који могу бити штетни по људско здравље или животну средину или који могу изазвати забринутост због постојећих или потенцијалних ризика по људско здравље?	НЕ	НЕ Објекат је искључиво у функцији спорта-скијања.
4.	Да ли ће на пројекту током извођења, рада или по престанку рада настајати чврсти отпад?	ДА	НЕ Приликом извођења радова на предметној локацији генерисаће се грађевински отпад и са њиме ће се управљати у складу са важећим прописима о управљању отпадом. У току редовног рада ски стаза може доћи до генерисања комуналног отпада, као резултат свакодневних активности на предметној локацији и исти ће се одлагати у контејнере надлежног КП.

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
5.	Да ли ће на пројекту долазити до испуштања загађујућих материја или било каквих опасних, отровних или непријатних материја у ваздух?	ДА	НЕ Загађење ваздуха се може јавити услед емисије гасова из грађевинске механизације. Емисије гасова се јављају као последица непотпуног сагоревања дизел Д2 горива, локалног су карактера и могу се занемарити. Током редовног рада ски стазе емисије гасова се јављају као последица непотпуног сагоревања горива из табача снега и локалног су карактера. Других емисија неће бити, стога <u>неће бити утицаја ски стазе на квалитет ваздуха.</u>
6.	Да ли ће пројекат проузроковати буку и вибрације, испуштање светлости, топлотне енергије или електромагнетног зрачења?	ДА	НЕ Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске активности.
7.	Да ли пројекат доводи до ризика од контаминације земљишта или воде испуштеним загађујућим материјама на тло или у површинске или подземне воде?	НЕ	НЕ
8.	Да ли ће током извођења или рада пројекта постојати било какав ризик од удеса који може угрозити људско здравље или животну средину?	ДА Током извођења грађевинских радова постоји ризик од просипања нафтних деривата у земљиште, појава ерозије или пожара.	НЕ Уз примену одговарајућих прописаних мера заштите животне средине неће долазити до појаве ризика који може угрозити људско здравље или животну средину
9.	Да ли ће пројекат довести до социјалних промена, на пример у	НЕ	НЕ

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
	демографском смислу, традиционалном начину живота, запошљавању?		
10.	Да ли постоје било који други фактори које треба анализирати, као што је развој који ће уследити, који би могли довести до последица по животну средину или до кумулативних утицаја са другим, постојећим или планираним активностима на локацији?	НЕ	НЕ
11.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, заштићених по међународним или домаћим прописима због својих еколошких, пејзажних, културних или других вредности, која могу бити захваћена утицајем пројекта?	ДА Предметно подручје на коме је планирана изградња ски стазе налази се у оквиру заштићеног подручја Национални парк "Копаоник", у режиму заштите III као и у обухвату еколошке мреже – еколошки значајног подручја „Копаоник“.	НЕ Применом мера које је прописао Завод за заштиту природе неће доћи до утицаја пројекта на предметно подручје.
12.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације, важних или осетљивих због еколошких разлога, на пример мочваре, водотоци или друга водна тела, планинска или шумска подручја, која могу бити загађена извођењем пројекта?	НЕ	НЕ
13.	Да ли има подручја на локацији или у близини локације која користе заштићене, важне или осетљиве врсте фауне и флоре, на пример за насељавање, лежење, одрастање, одмарање, презимљавање и миграцију, а која могу бити загађене реализацијом пројекта?	ДА	НЕ Изградња ски стаза је планирана ван шума са значајном заступљеношћу биодиверзитета, а потенцијални миграциони правци, уколико су и постојали, антропогеним присуством су већ измењени и успостављени су нови према постојећим условима.
14.	Да ли на локацији или у близини локације постоје површинске или подземне воде које могу бити захваћене утицајем пројекта?	НЕ	НЕ

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
15.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја или природни облици високе амбијенталне вредности који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
16.	Да ли на локацији или у близини локације постоје путни правци или објекти који се користе за рекреацију или други објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
17.	Да ли на локацији или у близини локације постоје транспортни правци који могу бити загушени или који проузрокују проблеме по животну средину, а који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
18.	Да ли се пројекат налази на локацији на којој ће вероватно бити видљив великом броју људи?	НЕ	НЕ
19.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја или места од историјског или културног значаја која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
20.	Да ли се пројекат налази на локацији у претходном неразвијеном подручју које ће због тога претрпети губитак зелених површина?	ДА	НЕ Након извршених радова на сечи шумских површина планирано је обавезно подизање шумских засада, као компензација уклоњене вегетације.
21.	Да ли се на локацији или у близини локације пројекта користи земљиште, на пример за куће, вртове, друге приватне намене, индустријске или трговачке активности, рекреацију, као јавни отворени простор, за јавне објекте, пољопривредну производњу, за шуме, туризам, рударске или друге активности које могу бити захваћене утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
22.	Да ли за локацију и за околину локације постоје планови за будуће коришћење земљишта које може бити захваћено утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
23.	Да ли на локацији или у близини локације постоје подручја са великом густином насељености или изграђености која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ

Ред. бр.	Питање	ДА/НЕ Кратак опис пројекта?	Да ли ће то имати значајне последице? ДА/НЕ и зашто?
24.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја заузетих специфичним (осетљивим) коришћењима земљишта, на пример болнице, школе, верски објекти, јавни објекти који могу бити захваћени утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
25.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја са важним, високо квалитетним или ретким ресурсима (на пример, подземне воде, површинске воде, шуме, пољопривредна, риболовна, ловна и друга подручја, заштићена природна добра, минералне сировине и др.) која могу бити захваћена утицајем пројекта?	ДА	НЕ Током изградње ски стазе доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, а као мера примениће се компензацијско пошумљавање.
26.	Да ли на локацији или у близини локације има подручја која већ трпе загађење или штету на животној средини (на пример, где су постојећи правни нормативи животне средине пређени) која могу бити захваћена утицајем пројекта?	НЕ	НЕ
27.	Да ли је локација пројекта угрожена земљотресима, слегањем земљишта, клизиштима, ерозијом, поплавама или повратним климатским условима (на пример температурним разликама, маглом, јаким ветровима) које могу довести до проузроковања проблема у животној средини од стране пројекта?	НЕ	НЕ

Резиме карактеристика Пројекта и његове локације, са индикацијом потребе за израдом студије процене утицаја на животну средину:

ЛП "Скијалишта Србије" планира изградњу ски стазе „Караман гребен“ на кат. парцелама 90/1, 91, 2/19, 2/32 КО Копаоник, општина Рашка. Предметна локација је дефинисана Просторним планом подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16). За предметну ски стазу од стране Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре исходована је информација о локацији према којој се предметне парцеле налазе у оквиру Алпског скијалишта у подручју сектора 7 (запад). Катастарска парцела бр. 92 КО Копаоник представља некатегорисани пут којим се обезбеђује приступ предметној локацији.

Према потврђеном Урбанистичком пројекту бр. УП 802-19 који је рађен на основу Просторног плана подручја посебне намене Националног парка "Копаоник" ("Службени гласник Републике Србије", бр. 89/16), предметне катастарске парцеле се налазе на земљишту јавне намене - јавне шумске и зелене површине са сегментима јавног скијалишта, у оквиру ког нема постојећих грађевинских објеката. Изградња нових стаза Караман гребен 1 и Караман гребен 2 планирају се у оквиру површина одређених за јавно земљиште – јавне шумске и зелене површине са сегментима јавног скијалишта, те се инвеститор одлучио за реализацију планираних ски стаза. Предметна ски стаза је укупне дужине 1044.89 m, а ширина ски стазе дуж целе деонице је 40 m. Део 1 ски стазе Караман-гребен 1 је дужине 682.99 m, а део 2 ски стазе Караман-гребен 2 дужине 361.90 m. Укупна површина ски-стазе износи 41.795 m².

Подужни нагиб ски стаза је променљив и прати пад терена колико је то могуће и то од 6,00% до 21,42%. Део 1 стаза Караман гребен почиње на надморској висини од 1845,13 mпв, а завршава се на 1743,62 mпв. Део 2 стаза Караман гребен почиње на надморској висини од 1822,83 mпв, а завршава се на 1769,44 mпв. Генерално, нивелета је прилагођена постојећој конфигурацији, при чему су земљани радови сведени на најмању могућу меру. Попречни нагиб ски стаза је 2-6%. Попречни пад ски стаза је такође прилагођен условима локације, односно локално је пројектован на начин да се што више прилагоди постојећој конфигурацији у циљу смањења земљаних радова. За одводњавање прибрежних вода предвиђени су канали ширине 1.0 m у дну, дубине 1.0 m.

У току градње може да дође до хаварије на грађевинским машинама, тј. до испуштања уља и горива на тло. Оваква испуштања не могу битно да угрозе земљиште, јер се ради о малим количинама, а могу се спречити утакањем горива у машине ван градилишта и редовним одржавањем грађевинских машина, за шта је одговоран извођач радова.

Ангажовањем грађевинских машина долази до различитог интензитета емисије издувних гасова, у зависности од врсте и количине присутне механизације, квалитета горива, режима рада и оптерећења мотора. У издувним гасовима, као загађујуће материје присутни су продукти сагоревања дизел горива, тзв. димни гасови и гасовите штетне материје. Примена машина (багера, утоваривача, ровокопача, ваљкова, различитих врста камиона и сл.), које за рад користе дизел гориво, доводи до загађивања доњих слојева атмосфере издувним гасовима, али овај утицај је ктарткотрајан и привремен.

Бука је нужна последица извођења радова и привременог је карактера и то само док трају радови. Грађевинске машине и камиони који ће бити ангажовани при изградњи представљају извор буке која достиже од 80 dB(A) до 90 dB(A), зависно од типа машине, степена оптерећења, техничке исправности и начина руковања. Овакав ниво буке неповољно делује на окружење, мада су сви објекти на довољној удаљености, а трајање

буке ће бити временски ограничено.

Током изградње ски-стазе доћи ће до сечења вегетације само тамо где то буде непоходно, што у случају непланског сечења може довести до појаве ерозија јер планирана ски стаза пролази кроз површине чија је основна намена заштита земљишта од ерозије.

При редовном раду ски стазе тј. за време и након скијашке сезоне вршиће се уређење ски стазе што подразумева рад машина. Услед рада поменутих машина долази до емисије издувних гасова, чиме се делује на квалитет ваздуха подручја планираног пројекта. До повећања нивоа буке током коришћења ски стазе може доћи услед повећане људске активности. Међутим, како је људска активност везана за скијашку сезону, када ће се повећати концентрација људи на подручју планираног пројекта бука ће бити привременог карактера.

Имајући у виду напред поменуто, као и то да ће се приликом изградње и редовног рада ски стазе „Караман гребен“ поштовати све прописане мере и с обзиром да се пројекат налази на листи II Пројекти за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС, бр. 114/08”), тачка 13 – Туризам и рекреација, подтачка 1 – Скијашке стазе, скијашки лифтови и жичаре са пратећим објектима, а површина обухвата се простире на мање од 5 ha, мишљења смо да није неопходна израда Студије процене утицаја на животну средину.
